

vlaamse
jeugdraad

Kamer van Volksvertegenwoordigers

Commissie voor het bedrijfsleven, het wetenschapsbeleid, het onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele instellingen, de middenstand en de landbouw.

Hoorzitting 3 juni 2008

Bijdrage Vlaamse Jeugdraad

Geachte heren en dames, vrienden van het federaal parlement,

Kinderen, jongeren en hun organisaties gebruiken graag en veel muziek. Het vormt een wezenlijk onderdeel in hun leefwereld. Auteursrechten zijn dan ook een thematiek waar kinderen, jongeren en hun organisaties al heel erg lang van wakker liggen. Via adviezen, ludieke acties, memoranda probeerden we dit ook duidelijk te maken aan de diverse beleidsmakers. Vandaag zijn we dan ook erg blij dat we eindelijk in het debat gehoord worden. Want zoals de Amerikaanse muzikant Moby in één van zijn teksten zegt: "We've come a long way, baby". We staan hier vandaag niet alleen. We kiezen er in tegenstelling tot sommige andere dossiers expliciet voor om de thematiek van de auteursrechten samen met 'de volwassenen' aan te pakken. In Vlaanderen worden rond auteursrechten de krachten gebundeld binnen het ISOC, het intersectoraal Overleg Cultuur. Dit is een informele werkgroep waarin alle belangenorganisaties uit het brede culturele veld in Vlaanderen vertegenwoordigd zijn en die als groep optreedt bij gezamenlijke belangenbehartiging. ISOC vertegenwoordigt zowel de professionele kunstorganisaties als de amateurkunstorganisaties, de jeugdverenigingen, de jeugdhuisen, de jeugddiensten, de jeugdclubs, maar ook de sociaal-culturele volwassenverenigingen, de volkshogescholen, de culturele centra en de sportfederaties. Net zoals De Vlaamse Jeugdraad ziet ISOC de muzikanten en uitvoerende kunstenaars graag. Wij gebruiken graag en veel hun muziek om jongeren hiermee kennis te laten maken en als dusdanig een publiek te vormen. Hoeveel van deze mensen zijn hun carrière niet gestart op podia van jeugdhuisen en andere verenigingen voor een paar duizend frank en 5 drankbonnetjes de man? We begrijpen dat ook dat zij aanspraak willen maken op hun rechten. Bij deze willen wij er ook op aandringen dat de beheersvennootschappen niet alleen innen maar ook uitkeren aan de rechthebbenden. We staan aan de kant van de muzikanten en we willen de handen in elkaar slaan om op te komen voor een vergoeding, billijk voor de verenigingen én voor de artiesten.

Omdat het auteursrecht in Vlaanderen een gezamenlijk belang is voor al die organisaties, geef ik graag het woord aan Paul Sergier, onze vertegenwoordiger binnen commissie artikel 42 (= de commissie waar de tarieven voor de billijke vergoeding worden vastgelegd en waarin zowel de beheersvennootschappen als de gebruikers zijn vertegenwoordigd).

In de loop van de voorbije jaren is het thema 'auteursrecht' zeer dikwijls aan bod gekomen in het ISOC. Vanuit deze gesprekken distilleerden we een aantal voor ons zeer belangrijke principes:

- informatie

De informatie moet op een objectieve, correcte en volledige wijze beschikbaar worden gesteld. O.i. is het de taak van de beheersvennootschap goede en correcte informatie te bieden en deze zo breed mogelijk en op zoveel mogelijk manieren te verspreiden. Een eenvormige procedure van eerste aangifte tot betaling van de factuur is noodzakelijk. In dit kader situeren wij ook de noodzaak voor een 'uniek aanvraagformulier' (en dus ook één factuur) waarbij en de auteursrechten en de billijke vergoeding worden geregeld.

- dialoog

Inspraak is essentieel en noodzakelijk. De gebruikers moeten een waardige en volwaardige gesprekspartner zijn voor de beheersvennootschappen. Het is dan ook aangewezen in deze materie de stem van de gebruikers even sterk te beluisteren als de stem van de beheersvennootschappen, aangezien de auteursrechten van belang zijn voor zowel de beheersvennootschappen als de gebruikers. Gebruikers zijn immers noodzakelijk om de artiest zijn inkomen te bezorgen uit auteursrechten en nevenrechten. Optimaal wensen wij dat de beheersvennootschappen verplicht worden met de verschillende sectoren in gesprek te gaan zowel over de tariefbepaling als over de informatie die moet worden verstrekt. Deze commissie zou beslissingsbevoegdheid moeten hebben vergelijkbaar met deze van de commissie 'artikel 42' of minstens adviserende bevoegdheid waarvan de minister slechts na motivatie kan afwijken.

- klachtenprocedure

Het is ons voorstel te komen tot een uniforme klachtenprocedure m.b.t. alle soorten auteursrechten en naburige rechten. Deze procedure moet gekend zijn (cf. informatie) en laagdrempelig. Een eerste stap in een dergelijke klachtenprocedure is een *klachtendienst binnen de beheersvennootschap* die de klachten op een ernstige en billijke manier behandelt. Daarnaast moet binnen de Controledienst de mogelijkheid worden voorzien dat een particuliere organisatie hier met zijn klachten terecht kan indien die niet op een ernstige wijze werden behandeld bij de klachtendienst van de beheersvennootschap. Deze klachten betreffen o.a. onjuiste informatie, foutieve facturatie, ...

- controle

Ten slotte is er het vierde element in heel dit dossier namelijk de controle in strikte zin. Hier is het duidelijk, wat ons betreft, dat er maatregelen moeten worden opgenomen die absoluut noodzakelijk zijn voor een goede en efficiënte controle. De Controledienst moet daarbij waken over de correcte toepassing van de auteurswet en moet over sanctiemogelijkheden beschikken die de afdwingbaarheid van deze wet effectief realiseren. Er moet dringend werk gemaakt worden van de goedkeuring van het wetsvoorstel in verband met de controle op de beheersvennootschappen

Reacties op de voorliggende tekst

Het evenwicht tussen de belangen van de producenten (kunstenaars) en de belangen van de gebruikers (organisatoren) is belangrijk. Elk parlementair initiatief dat dit evenwicht nastreeft zullen we steunen. Als vertegenwoordiger van de gebruikers wil ik duidelijk maken dat we in geen enkel opzicht een probleem hebben met het betalen van auteursrechten. Waar we wel problemen mee hebben is buitensporige betalingen en niet-transparante betalingen. Dit is schadelijk voor de organisatoren maar op lange termijn ook voor de artiesten.

Het voorliggend voorstel van wetswijziging is een belangrijk stapje in de goede richting. Ik gebruik bewust het verkleinwoord stapje omdat het voorstel alleen enkele details regelt en niet fundamenteel ingaat op de problemen.

1. Doelstelling 1: de artiest mag gratis optreden

We scharen ons zeker achter de geest van dit voorstel. Een jonge artiest moet de kans krijgen, bij wijze van promotie, een gratis optreden te geven. Een bekende artiest moet een gratis benefietconcert kunnen geven voor een goed doel. Maar laat ons duidelijk wezen: dit kan uiteraard ten allen tijde. Een artiest hoeft geen honorarium te vragen voor zijn optreden. Hij kan als uitvoerend kunstenaar gratis optreden. Het probleem bij een dergelijk gratis optreden is het feit dat de organisator toch geconfronteerd wordt met een factuur voor de betaling van de auteursrechten. En ik vermoed dat dit wetsvoorstel hieraan iets wilt veranderen. Voor alle duidelijkheid: bij een live optreden is er geen billijke vergoeding verschuldigd zoals in de samenvatting van het voorliggend document wordt gesuggereerd. Men moet dus niets wijzigen aan Artikel 42 dat handelt over de billijke vergoeding. Wat de wetgever in dit geval moet regelen is de contractuele bepalingen tussen de auteur en de beheersvennootschap waarin meestal bepaald wordt dat de beheersvennootschap in alle gevallen int voor de auteur. Bij deze – en dit is meestal het geval bij alle beheersvennootschappen – contracten kan de artiest geen afstand meer doen van zijn auteursrecht voor één bepaald optreden, een promotie – of benefietconcert. Het lijkt op het eerste zicht eenvoudig, maar dat is het niet. We nemen terug onze voorbeelden. De jonge beginnende groep brengt alleen eigen werk (waarbij zij als uitvoerend artiest zelf ook auteur is van het gebrachte werk). Als zij niet is aangesloten bij een beheersvennootschap, hoeft de organisator geen auteursrecht te betalen. Maar meestal wordt er wel geïnd omdat de organisator niet weet of de groep al dan niet is aangesloten. Is de groep wel aangesloten dan, zou ze het recht moeten hebben om voor dat ene concert afstand te doen van haar auteursrecht en de beheersvennootschap de opdracht te geven niet te innen. Hier kan de wetgever dit recht garanderen. Brengen zij als groep echter ook werk van andere auteurs, dan kan zij geen afstand doen van dit auteursrecht en zal de beheersvennootschap die de rechten van die auteur beheert hoe dan ook innen, zelfs als de groep niet aangesloten is bij die beheersvennootschap. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor die bekende artiest.

Besluit: Er moet ergens een artikel bijgevoegd worden waarin de rechten van de auteurs worden voorzien ten aanzien van de beheersvennootschappen.

2. Doelstelling 2: beheersvennootschappen moeten kosteloos gebruikers informeren over welke rechten ze beheren

Deze bepaling komt niets te vroeg. SABAM vraagt als beheersvennootschap nu reeds een vergoeding aan de organisator om aan te tonen dat zij al dan niet rechten heeft op bepaalde werken. Dit is zeker het geval in Tarief 210 van 2006 (Live concerten) waarin € 12,50 wordt gevraagd per onderzocht programma en per groep. Dit is de omgekeerde wereld. Elke beheersvennootschap moet kunnen aantonen dat zij gerechtigd is te innen. Het kan niet dat men moet betalen om aan te tonen dat men niet moet betalen. SABAM verantwoordt deze kost met de opmerking dat het hen geld kost om deze opzoekingen te doen. Uiteraard... maar dat is hun kerntaak.

3. Doelstelling 3: omkering van de bewijslast in het voordeel van de beheersvennootschap.

Ik kan mij hier niet van de indruk ontdoen dat Artikel 4 van het voorstel een tegemoetkoming is aan de beheersvennootschappen in ruil voor de vorige wijzigingen. Want wat kan er gebeuren? Ik geef een voorbeeld. Een jong gezelschap, niet aangesloten bij een beheersvennootschap, geeft een live optreden, eventueel zelfs gratis bij wijze van promotie. Het speelt allemaal eigen nummers waarvan zij zelf auteur is. Als bisnummer brengt het een cover van één van hun favoriete artiesten. Dit laatste werk is wel auteursrechtelijk beschermd en dus zouden voor het hele optreden

auteursrechten moeten betaald worden. Ik zou voorstellen dat de indieners van het wetsvoorstel hierover toch nog eens ernstig nadenken
Anderzijds, indien dit wetsvoorstel te veel administratieve last legt op de beheersvennootschappen bestaat het risico dat zij eenzijdig alle tarieven gaan verhogen. En daar zijn wij als organisatoren ook niet mee gebaat.

4. Samengevat

In dit wetsvoorstel zouden wij ons willen beperken tot drie voor ons zeer belangrijke elementen:

- **het moet** voor de artiest ***mogelijk zijn afstand te doen van de eigen auteursrechten indien hij daarvoor kiest*** (promotie, benefiet,...);
- voor ***artiesten die volledig eigen werk brengen en niet zijn aangesloten*** bij een beheersvennootschap ***kan geen enkele beheersvennootschap auteursrechten innen***;
- je kan ***organisatoren niet verplichten te betalen aan een beheersvennootschap omdat zij zou bewijzen dat ze rechten heeft***.

5. Besluit

We willen deze Commissie verder aanmoedigen om op de ingeslagen weg verder te gaan. Wij zijn graag bereid constructief te participeren aan dit proces in het belang van de organisator én van de artiest.

Paul SERGIER, paul.sergier@cultuurcentra.be 02/201.17.07

Suzy BLEYS, suzy.bleys@vlaamsejeugdraad.be 0484 611 106

3 juni 2008